TR62 ADANA-MERSİN BÖLGESİ
TEMEL SOSYAL VE EKONOMİK GÖSTERGELER
BÜLTENİ-2

BÜLTEN

NO–2

TR62 ADANA-MERSİN BÖLGESİ TEMEL SOSYAL VE EKONOMİK GÖSTERGELER

Çukurova Kalkınma Ajansı sorumluluk alanı olan TR62 Düzey 2 Bölgesi ile ilgili sosyal ve ekonomik göstergelerdeki gelişmeleri Türkiye ile karşılaştırmalı olarak bültenler halinde yayınlamaktadır. Bülten güncellemeleri TÜİK ve diğer kuruluşların veri güncellemeleri takip edilerek yıl içinde yapılmaktadır.

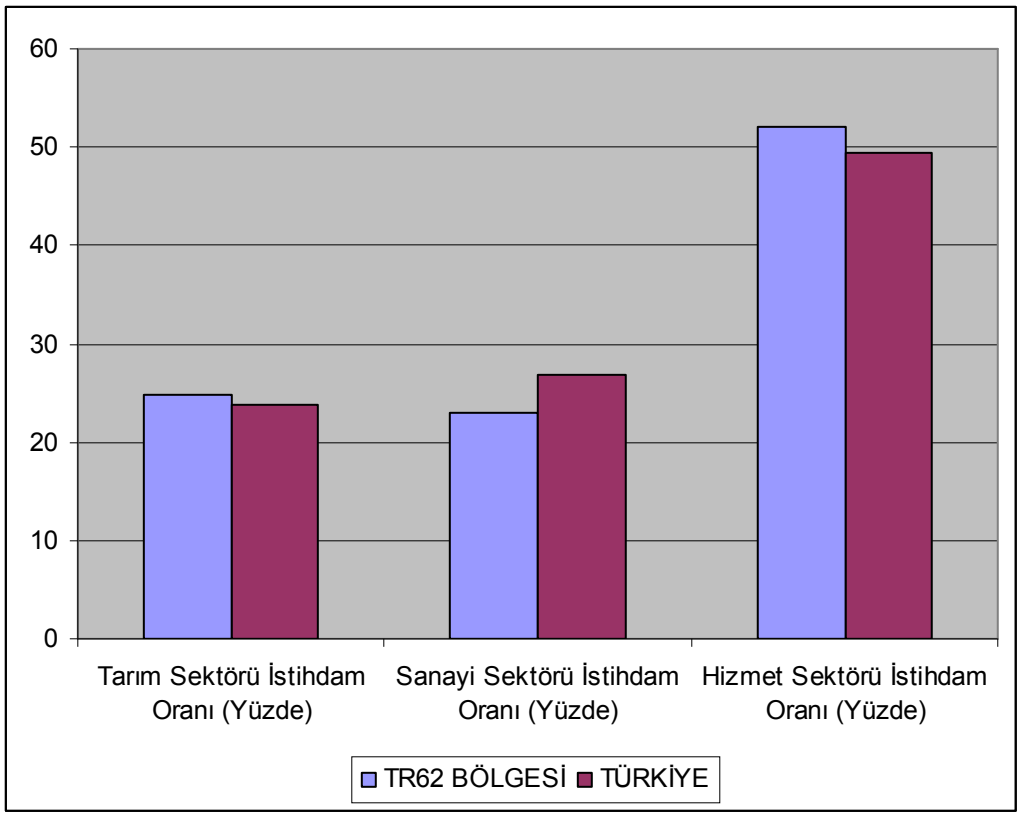
Tablo 1. TR62 Bölgesi İstihdam Göstergeleri

BÖLGE ADI	TR62 BÖLGESİ	TÜRKİYE
Tarım Sektörü İstihdam Oranı (Yüzde)	24,8	**23,7**
Sanayi Sektörü İstihdam Oranı (Yüzde)	22,9	**26,8**
Hizmet Sektörü İstihdam Oranı (Yüzde)	52,1	**49,5**

Kaynak: TÜİK, 2008

Bölgenin **tarım** sektörü istihdam oranı **(yüzde 24,8)** ülke ortalamasının (yüzde 23,7) üzerinde gerçekleşirken, sanayi sektörü istihdam oranı **(yüzde 22,9**) ülke ortalamasının (yüzde 26,8) gerisinde kalmıştır. Bölgenin **hizmet** sektörü istihdam oranı **(yüzde 52,1)** ise ülke ortalamasının (49,5) üzerindedir.

Şekil 1. TR62 Bölgesi İstihdam Göstergeleri İçin Çubuk Grafiği

TÜİK, 2008 verileri kullanılarak yukarıdaki çubuk grafiği hazırlanmıştır.

Tablo 2. TR62 Bölgesi ile İlgili Ekonomik Göstergeler

BÖLGE ADI	İŞ GÜCÜ (1000)	İSTİHDAM (1000)	İŞSİZ (1000)	İŞ GÜCÜNE KATILMA ORANI	İŞSİZLİK ORANI	TARIM DIŞI İŞSİZLİK ORANI
TÜRKİYE	23.805	21.194	2.611	46,9	11	13,6
TR62 ADANA, MERSİN	1.200	998	202	47,4	16,8	20,3
TÜRKİYE SIRALAMASI	**5.**	**7.**	**2.**	**14.**	**2.**	**3.**

Kaynak: TÜİK, 2008
TR62 Bölgesi Türkiye sıralaması Çukurova Kalkınma Ajansı tarafından hesaplanmıştır.

Çukurova Bölgesi verimli toprakları, büyüyen sanayisine rağmen yoğun göç alması ve göç edenlerin vasıfsız olması nedeniyle işsizlikte 2. sırada yer almaktadır.

TR62 Bölgesinde iş gücü ve istihdam oranlarına bakıldığında 26 bölge içerisinde ön sıralarda yer almasına rağmen **işsizlik oranında 2. ve tarım dışı işsizlik oranında 3. sırada** yer almaktadır. Ayrıca **işsiz sayısı bakımından 2. sırada** yer almaktadır.

Bu nedenle Çukurova Kalkınma Ajansı olarak **istihdamı arttırıcı projelere teşvik ve destek verilmesi** gerektiği görülüyor.

Tablo 3. TR62 Bölgesi ile İlgili Nüfus Göstergeleri

BÖLGE ADI	TOPLAM	ERKEK	KADIN
TÜRKİYE	71.517.100	35.901.154	35.615.946
ADANA	2.026.319	1.009.001	1.017.318
MERSİN	1.602.908	796.911	805.997
TR62 BÖLGESİ	3.629.227	1.805.912	1.823.315
TÜRKİYE PAYI	**%5**	**%5**	**%5**

Kaynak*: *TÜİK, 2008 ADNKS VERİ TABANI

Adana ve Mersin illerinden oluşan TR62 Düzey 2 Bölgesinin toplam yüzölçümü 29.745 km^2 olup, **bölge ülke yüzölçümünün yüzde 3,8'ini kaplamaktadır.** 2008 yılı itibarıyla **bölge nüfusu 3.629,227 kişidir.** Nüfus büyüklüğü açısından **Türkiye'de Adana ili 5. sırada, Mersin ili ise 9. sırada** yer almaktadır.

Ayrıca **Adana nüfusunun %87'si ile Mersin nüfusunun %76,7'si** il ve ilçe merkezlerinde yaşamaktadır. Anlaşıldığı üzere **şehirleşme oranları yüksektir**.

Tablo 4. TR62 Bölgesinde İş Kayıtlarına göre girişim sayıları.

GİRİŞİM TÜRÜ / BÖLGE ADI	Madencilik ve Taşocakçılığı	İmalat	İnşaat	Toptan ve Perakende Ticaret	Otel, Lokanta ve Kahvehane	Gayrimenkul Kiralama ve İş Faaliyetleri	Sağlık İşleri ve Sosyal Hizmetler
TÜRKİYE	5.105	401.966	152.123	1.256.009	250.389	201.939	46.837
ADANA	92	8.820	2.551	31.873	5.808	4.361	1.336
MERSİN	63	7.296	2.349	28.989	6.351	4.114	977
TR62 BÖLGESİ	155	16.116	4.900	60.862	12.159	8.475	2.313
TÜRKİYE PAYI	%3	%4	%3,2	%4,8	%4,8	%4,1	%4,9
TÜRKİYE SIRALAMASI	14.	6.	8.	5.	8.	7.	4.

Kaynak: *TÜİK, 2007*
TR62 Bölgesi Türkiye payı veTürkiye sıralaması Çukurova Kalkınma Ajansı tarafından hesaplanmıştır.

TR62 Bölgesi Madencilik ve Taşocakçılığı'nda 14, İmalatta 6, İnşaatta 8, Toptan ve Perakende Ticarette 5, Otel Lokanta ve Kahvehane İşletmeciliğinde 8, Gayrimenkul Kiralama ve İş Faaliyetlerinde 7 ve Sağlık İşleri ve Sosyal Hizmetlerde 4. sırada yer almaktadır.

Ayrıca **TR62 Bölgesi Madencilik ve Taşocakçılığı, Toptan ve Perakende Ticarette, Otel Lokanta ve Kahvehane İşletmeciliği, Gayrimenkul Kiralama ve İş Faaliyetleri, Sağlık İşleri ve Sosyal Hizmetleri alanlarında Türkiye ortalamasının üzerinde girişime sahiptir.**

Tablo 5. TR62 Bölgesinde, taşıt sayıları.

ARAÇ TÜRÜ / BÖLGE ADI	Otomobil	Minibüs ve Otobüs Sayısı	Kamyonet ve Kamyon Sayısı	Motosiklet	Özel Amaçlı Taşıtlar	Traktör	Bin kişi başına Özel Otomobil Sayısı
TÜRKİYE	6.796.629	583.482	2.810.224	2.181.383	35.100	1.358.577	95
ADANA	173.316	13.230	75.648	102.540	872	39.206	86
MERSİN	132.201	11.224	78.228	111.546	743	25.957	82
TR62 BÖLGESİ	305.517	24.454	153.876	214.086	1.615	65.163	84
TÜRKİYE PAYI	%4,5	%4,19	%5,5	%9,8	%4,6	%4,8	***
TÜRKİYE SIRALAMASI	7.	10.	10.	3.	4.	11.	12.

Kaynak: TÜİK, 2008
TR62 Bölgesi Türkiye payı veTürkiye sıralaması Çukurova Kalkınma Ajansı tarafından hesaplanmıştır.

Gelişmişlik düzeyinin göstergelerinden biri olarak kabul edilen kişi başına düşen otomobil sayısında ise TÜİK'den edinilen bilgilere göre TR62 Bölgesinde **2008 yılında bin kişi başına düşen özel otomobil sayısı 84'**dür**.**

Ayrıca bölge 26 bölge arasında **otomobil sayısı bakımından Türkiye'de 7. sırada, motosiklet sayısı bakımındansa 3. sırada** yer aldığı görülmektedir.

Tablo 6. TR62 Bölgesinde, yol uzunlukları

YOL TÜRÜ / BÖLGE ADI	İL VE DEVLET YOLU (KM)	OTOYOL (KM)	DEMİR YOLU (KM)
TÜRKİYE	61.912	1.987	8.697
ADANA	959	158	185
MERSİN	1.147	162	105
TR62 BÖLGESİ	2.106	320	290
TÜRKİYE PAYI	%3,4	%16,10	%3,4
TÜRKİYE SIRALAMASI	17.	1.	13.

Kaynak: TÜİK, 2007
TR62 Bölgesi Türkiye payı ve Türkiye sıralaması Çukurova Kalkınma Ajansı tarafından hesaplanmıştır.

Türkiye'deki ortalama otoyol uzunluğu düzey–2 bazında 76 km'dir.**TR62 Bölgesi otoyol uzunluğu bakımından 320 km ile otoyola sahip 11 bölge arasında 1. sırada yer almaktadır.**

Tablo 7. TR62 Bölgesinde, giriş kapılarının bağlı olduğu il ve ulaşım yoluna göre giriş yapan vatandaşların sayısı.

BÖLGE ADI	HAVA YOLU	DEMİR YOLU	KARA YOLU	DENİZ YOLU
TÜRKİYE	6.160.021	13.076	2.319.114	362.577
ADANA	237.881	***	***	1.897
MERSİN	***	***	***	***
TÜRKİYE PAYI	%3,86	***	***	***

Kaynak: TÜİK, 2007
TR62 Bölgesi Türkiye payı Çukurova Kalkınma Ajansı tarafından hesaplanmıştır.

TR62 Bölgesi, Adana ilinde bulunan Adana Hava Limanına sahiptir. Adana Havalimanı zirai ve sanayi alanda büyük gelişmeler yaşanan Çukurova'da bulunan, Adana ve yakınındaki Mersin ilinin sivil hava ulaşımına açılan kapısıdır.

Sivil hava ulaşımına 1937 yılında açılan hava limanı, 1956 yılından itibaren uluslar arası seferlere açık bulunmaktadır.

Şehir merkezine en yakın mesafede bulunan havalimanı olan Adana Hava Limanı, şehir merkezine 3,5 km uzaklıkta güneybatı istikametinde kurulmuştur.

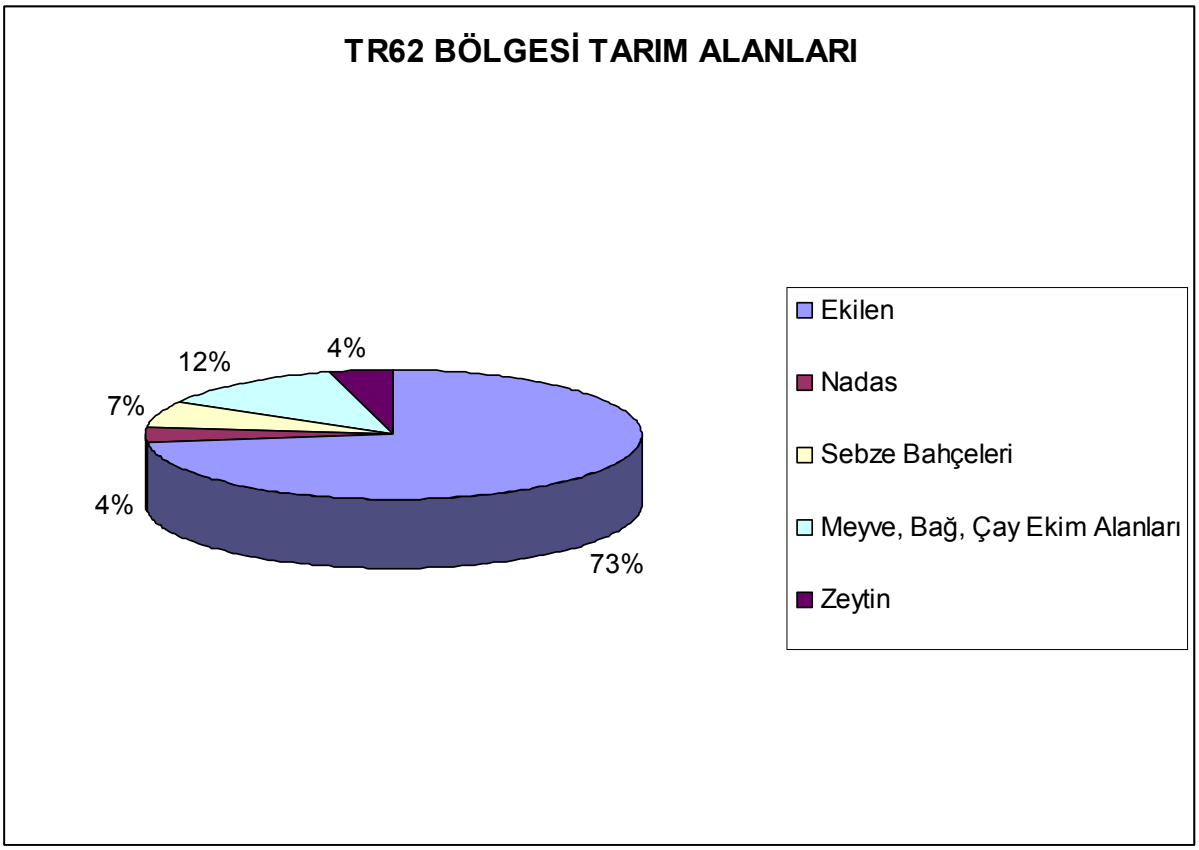
Günümüzün değişen şartlarıyla birlikte TR62 Bölgesi'nin daha yüksek kapasiteli, daha geniş alana sahip ve modern bir hava limanına ihtiyacı olduğu açıkça görülmektedir.

Tablo 8. TR62 Bölgesi Tarım Alanlarının Dağılımı

BÖLGE ADI / ALAN TÜRÜ	Adana	Mersin	TR62 Bölgesi	Türkiye	Bölge/ Türkiye (Yüzde)
Ekilen	469.777	222.382	692.159	16.944.960	**4,08**
Nadas	5.135	28.541	33.676	4.218.947	**8**
Sebze Bahçeleri	28.493	36.030	64.523	814.673	**8**
Meyve, Bağ, Çay Ekim Alanları	41.654	76.694	118.348	2.155.925	**5,5**
Zeytin	9.206	30.150	39.356	753.000	**5,5**
Toplam Alan	**554.265**	**393.797**	**948.062**	**24.887.505**	**3,8**

Kaynak: TÜİK, 2007
TR62 Bölgesi Türkiye payı Çukurova Kalkınma Ajansı tarafından hesaplanmıştır.

Şekil 2. TR62 Bölgesi Tarım Alanları Daire Grafiği

TÜİK verilerine göre TR62 Bölgesi 948.062 hektarlık işlenen tarım alanına sahiptir. **İşlenen tarım alanların %73'ünü ekilen, %4'ünü zeytin bahçesi, %7'sini sebze bahçesi, %12'sini meyve, bağ, çay ekim alanları**, **%4'ünü ise nadas** alanları oluşturmaktadır.

TR62 Bölgesi, Düzey-2'yi oluşturan 26 bölge arasında sebze yetiştirilen tarım alanında 2, meyve ve bağ yetiştirilen tarım alanında 7 ve zeytin yetiştirilen tarım alanında 8. sırada yer almaktadır.

TR62 Bölgesi Sağlık Göstergeleri.

Tablo 8. TR62 Bölgesinde bulunan Sağlık personeli sayısı.

HEKİMLİK ALANI / BÖLGE ADI	Uzman Hekim	Pratisyen Hekim	Diş Hekimi	Eczacı	Sağlık Memuru	Hemşire	Ebe
TÜRKİYE	57.882	56.701	18.213	24.612	67.649	87.327	43.301
ADANA	1.234	1.453	505	679	1.312	2.220	1.173
MERSİN	937	993	384	533	1396	2068	1412
TR62 BÖLGESİ	2.171	2.446	889	1.212	2.708	4.288	2.585
TÜRKİYE PAYI	%3,7	%4,3	%4,8	%4,9	%4	%4,9	%6
TÜRKİYE SIRALAMASI	5.	5.	5.	5.	11.	5.	4.

Kaynak: TÜİK, 2007
TR62 Bölgesi Türkiye payı ve Türkiye sıralaması Çukurova Kalkınma Ajansı tarafından hesaplanmıştır.

TR62 Bölgesi, Türkiye' de bulunan hekim sayısı bakımından ön sıralarda bulunmaktadır. Uzman Hekim, Pratisyen Hekim, Diş Hekimi, Eczacı ve Hemşire sayısı bakımından 5. sırada yer alırken, Sağlık Memuru sayısı bakımından 11. ve Ebe sayısı bakımından 4. sırada yer almaktadır.

Tablo 9. TR62 Bölgesinde bulunan hastane yatak sayısı.

BÖLGE ADI	HASTANE YATAK SAYISI	YÜZBİN KİŞİ BAŞINA HASTANE YATAK SAYISI
TÜRKİYE	184.983	262
ADANA	5.195	259
MERSİN	3.473	218
TR62 BÖLGESİ	8.668	241
TÜRKİYE PAYI	%4,7	***

Kaynak: TÜİK, 2007
TR62 Bölgesi Türkiye payı Çukurova Kalkınma Ajansı tarafından hesaplanmıştır.

TR62 Bölgesinde, yüz bin kişi başına düşen hastane yatak sayısı **241**'dir.

Tablo 10. TR62 Bölgesi Eğitim Göstergeleri

BÖLGE ADI / ÖĞRETİM TÜRÜ	ADANA	MERSİN	TR62 BÖLGESİ	TÜRKİYE	TÜRKİYE PAYI
İLKÖĞRETİM ÖĞRENCİ SAYISI	333.375	251.886	585.261	10.870.570	%5,38
GENEL ORTAÖĞRETİM ÖĞRENCİ SAYISI	69.944	55.420	125.364	1.980.452	%6,33
MESLEKİ VE TEKNİK ORTAÖĞRETİM ÖĞRENCİ SAYISI	31.729	25.334	57.063	1.264.870	%4,51
ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİ SAYISI	27.135	26.265	53.400	2.345.887	%2,27

Kaynak: TÜİK, 2007–2008 ÖĞRETİM YILI 2007 OLARAK VERİLMİŞTİR.
TR62 Bölgesi Türkiye payı Çukurova Kalkınma Ajansı tarafından hesaplanmıştır.

Bölgede **üç adet üniversite** bulunmaktadır. Çukurova Üniversitesi Adana'da, Mersin ve Çağ Üniversiteleri ise Mersin ilinde bulunmaktadır. 2007 yılı itibarıyla, **bölgedeki bu üç üniversitede toplam 53.400 üniversite öğrencisi eğitim görmektedir**.

Ayrıca Türkiye'de eğitim ve öğretim gören öğrencilerin yaklaşık **%5'i TR62 Bölgesi'nde öğrenim görmektedir.**